

give 1, $1\frac{1}{2}$ eller 2 Millioner Kroner for at opnaa Gjennemførelsen af en saadan Reform. Og hvorledes kan man da alligevel give 1 Million bort af de direkte Statter, vel vidende, at dette vanskelig undgaar kun at være en Begyndelse? der vil utvivlsomt inden lang Tid melde sig Fordringer om, at Staten skal overtage Amternes Udgifter til Skolefondene og til Rets- og Politivaesenet, og naar man da vel ikke vil gjennemføre dette saaledes, at man lader Kjøbenhavn og Kjøbstæderne beholde deres Udgifter i disse Tiemed, kan jeg ikke indse, at det lader sig gjennemføre uden en Udgift af et Par Millioner Kroner aarlig for Staten.

Men hvis jeg saaledes ikke kan rime Regjeringens og Høires Holdning i denne Sag sammen med det Standpunkt, som de iøvrigt indtager, maa jeg tilstaa, at jeg finder lige saa stor Vanskelighed ved at forklare mig Venstres, Folkethingets, Stilling i denne Sag. Lad os se bort fra alle Talemaader om Kommunernes Overbeholdelse, Sagens Natur og saa videre; lad os gaa lige til den nøgne Virkelighed. Denne Foranstaltning giver 420,000 Kr. til Hartkornet, eller Kr. 1,18 pr. Tønde. Hvad vil det sige, at disse Penge gives til Hartkornet? Det vil sige, at de gives til dem, der eie Hartkornet. Altsaa, naar vi spørge, hvem Bøttelsen kommer til Gode, hvem der har Profitten deraf, maa vi vide hvorledes Hartkornet her i Landet er fordelt. Den 1ste April 1873 var Landdistrikternes samlede Hartkorn uden Bornholm 369,300 Tønder. Deraf eiede de større Gaarde, hvorved forstaas Eiendomme paa 12 Tønder Hartkorn og derover — deres Antal var 1,856 — 52,200 Tønder. Bøndergaarde, det vil sige Gaarde paa fra 1 til 12 Tønder Hartkorn — deres Antal var 71,000 — havde til sammen 273,800 Tønder. Saa komme Huse, det vil sige under 1 Tønde Hartkorn; deres Antal var 162,400, og deres Hartkorn 38,800 Tønder. Endelig ubebyggede Lodder 4,500 Tønder Hartkorn. Altsaa de større Gaarde besade omtrent $\frac{1}{7}$ af Hartkornet, Bøndergaardene $\frac{3}{4}$, Husene $\frac{1}{10}$. Af de større Gaarde var der et Antal af 505 paa over 30 Tønder Hartkorn, og disse 505 Gaarde eiede til sammen over Halvdelen af de større Gaardes Hartkorn, nemlig 28,850, det vil sige i Gjennemsnit 57 Tønder Hartkorn. Denne Skatteeftergivelse vil for deres Bedkommende repræsentere en aarlig Sum af 64—65 Kr. for hver. For Bøndergaardene, der i Gjennemsnit har ca. 4 Tønder Hartkorn, bliver det et aarligt Beløb af $4\frac{1}{2}$ Kr. De større Huse fra 1 Tønde Land og ned til 2 Skpr. — deres Antal var 65,700 — havde et Hart-

korn af 33,400 Tønder; de ville i Gjennemsnit faae knap 60 Dre. Mindre Huse fra 2 Skpr. og ned til 1 Fdkr. — deres Antal var 38,900 med tilfammen 5,000 Tdr. Hartkorn, — vilde hvert faae 15 Dre. Huse med under 1 Fdkr. — 26,600 med 400 Tønder Hartkorn — vilde opnaa den prægtige Sum af $1\frac{1}{2}$ Dre. Endelig er der de jordløse Huse, hvis Antal er 31,200, de vilde faae „nichts“. Altsaa fra de 31,000 jordløse Husmænd, der Intet faae, og de 55,000 mindre Husmænd, der faae nogle faa Dre og op til de større Godsseiere, der faae nogle og tresindsstye Kr., er dette en konsekvent Gjennemførelse af det Princip, at den, der Meget har, til ham skal Meget gives. Dette er et System, som Folkethinget ikke alene giver sit Samtykke til, men som det i ganske jæregen Grad viser sig at attraa! Hidtil har der bestandig ved Spørgsmaal om Statterereformer kun været Tale om at tage Hensyn til de Fattige, til Smaaafarssfolk; det var fornemlig deres Larv, der skulde ses paa; det var dem, der skulde lettes, det var paa dem, at Afgifterne hvilede saa tungt. Vi have i 13 Aar talt om en Forandring i de indirekte Statter, og det er aldrig blevet til Noget; naar Folkethinget har kunnet faae en halv Million, har det forlangt en hel, naar det har kunnet faae 1 Million, har det forlangt 2, naar det har kunnet faae 2, har det forlangt 4, og paa den Maade er Resultatet blevet, at vi ikke have faaet en eneste Skillings Lettelse i de indirekte Statter. Nu følge vi til en Afspæling det Princip, at jo mere en Mand har, desto mere skal han have. Jeg tror ikke, at det er nødvendigt at insistere mere paa denne Modsigelse mellem Ord og Handling.

Men hverken fra den ene eller fra den anden Side, fra Høire eller fra Venstre, tør jeg selvølgelig gaa ud fra, at man foretager denne Foranstaltning hen i Taaget. Det kan umulig forudsættes; der maa være en Mening forbunden med det Hele. Og naar jeg leder efter den, kan jeg kun finde een Forklaring. Det er den, at man fra hele dette Things Side, fra Regjeringens Side, fra Regjeringens Tilhængerens, fra dens Modstanderes Side, er kommet til den fælles Overbevisning, at det er ønskeligt at optage en Formues- og Indkomstskat som normalt Led i vor Statsbeskatning. Noget anden Forklaring er ikke til at finde. Man veed jo nok, at Penge ikke komme haglende ned fra Skyerne. Hvis Noget kunde angive et Middel til at skaffe Penge til at afholde Statsudgifterne undtagen gennem Statter, garanterer jeg ham, at der skal blive reist ham et Broncemonument. De indirekte Statter vil man fra Heltallets Side have nedsat; fra Mindre-